

AMADEO MODIGLIANI

DOOR H. BUYS

AMADEO Modigliani is terstond na zijn dood een legendaire figuur geworden. Op Montparnasse doen thans over hem een menigte anecdoten de ronde, die zijn populariteit begrijpelijk maken, maar niet altijd zonder meer voor goede munt mogen worden aangenomen. Te minder, daar ieder na eenige orientatie zelf gelegenheid in overvloed heeft, stoffeering en lokale kleur uit eigen aanschouwing achteraf naar wensch en behoefte te schilderen. Wie bij voorbeeld dikwijls „Chez Rosalie” heeft gegeten, heeft van de vieze Italiaansche en haar herberg in de Campagne Première zoo'n levendigen indruk gekregen, dat hij zou zweren, er bij tegenwoordig te zijn geweest, toen Modigliani zijn rekening met virtuoze teekeningen op de wanden betaalde. Uit fantasie en werkelijkheid ontstaat de populaire roem, die voedsel geeft aan de legende en die de belangstelling tegelijk met de prijzen kunstmatig omhoog drijft. De roman „Les Montparnos” van Michel Georges—Michel heeft daar niet weinig toe bijgedragen. Het boek werd in 1923 geschreven en is in een goedkoope, behoorlijk geïllustreerde uitgave verschenen bij A. Fayard & Cie, Parijs. Zijn held heet Modrulleau; maar naast hem verschijnt een aantal figuranten met namen, die onveranderd zijn gelaten. Niettemin zijn gevolgtrekkingen, die men er uit maakt nu eens juist, dan weer verkeerd, evenals zij het vroeger bij het „Oeuvre” van Zola zijn geweest. Claude Lantier is een synthetische figuur, die van Manet en zijn aethetica meer bevat dan van Cézanne, dien geheel een generatie er mede heeft verwisseld en bovendien — waarop Eugenio d'Ors heeft gewezen — nog de figuur van Courbet er bij haalt. Hetgeen niet verhinderde, dat de roman den ontrouwen jeugd vriend van Cézanne met een soort bedriegelijk Kainsteeken heeft gemerkt, tot de Parijsche anecdoten het uitwischen. Ook Modrulleau is een fictie. De klank van den naam wijst echter op Modigliani, die stellig eenige karaktertrekken heeft geleverd. Het zou echter verkeerd zijn, er zijn biografie in te zien. Waarschuwt de schrijver daar trouwens zelf niet tegen? Hij voegde aan het boek een ondertitel en een inleiding toe, alsof hij eventueele noodlottige misverstanden wilde voorkomen. In den ondertitel wordt het boek als „nieuwe roman van de cosmopolitische bohème” omschreven. In de inleiding heet het nadrukkelijk: „Wanneer ik bij voorbeeld aan Modigliani of Utrillo enkele karaktertrekken heb ontleend, mag men daar niet uit afleiden, dat ik de geschiedenis van een van beiden of van hun vrienden wilde schrijven.”

Delacroix schrijft eens over den gelukkigen toestand van den kunstenaar, wiens werken de eenige teekeningen van zijn bestaan zijn en alleen de harts-